

POKRET ZA VALJEVO

VALJEVO IZNAD PROSEKA (1995. godina)

U čvrstom ubedenju da realizacija vizija iznetih pre više od jedne i po decenije može da našem gradu obezbedi brzi razvoj i prosperite, predstavljamo Vam ih ponovo.

POLJOPRIVREDA

Poljoprivreda bi trebalo da predstavlja stub društvenog bogatstva Valjeva.

Opštinska uprava mora podsticati i jačati selo i poljoprivrednika, jer samo bogat i siguran seljak i bogato selo garantuju stabilnost i bogatstvo grada.

Realna je procena da se broj poljoprivrednih domaćinstava mora smanjivati na račun povećanja veličine imanja koje opravdava razvijanje intenzivne i tehnički dobro obezbeđene poljoprivredne proizvodnje.

Valjevo mora razvijati kvalitetnu, savremenu, intenzivnu i dobro organizovanu poljoprivrednu proizvodnju koja će najmanje zavisiti od čudi vremena, a najviše od znanja i rada koji se u nju ulaže. Poljoprivrednicima se mora omogućiti redovno kontaktiranje sa stručnjacima, stalno usavršavanje znanja, uvid u novu tehnologiju,

sorte, tuđe ideje i rezultate, kretanje na domaćem i svetskom tržištu. U ovom cilju obnoviće se opštinski agrarni budžet iz koga će se bespovratno ulagati sredstva za nabavku: semenske robe, sadnog materijala i mehanizacije, za veštačko osemenjavanje i kreditiranje nabavke priplodne stoke.

Domaćinsko gazdovanje zemljom, proizvodnja kvalitetne i jeftine hrane nije nikakva tajna a još manje napor za seljake i poljoprivrednike Valjevskog kraja. Činjenica je da prirodni resursi i mogućnosti u poljoprivredi Valjevskog kraja nisu ni izdaleka načeti. Za njihovo uspešnije, efikasnije i prirodnije korišćenje potrebno je primeniti ona znanja i onaj rad koji su farmera, seljaka u visokoindustrijalizovanim, poljoprivredno razvijenim zemljama uvrstila u red stabilnih i značajnih privrednih subjekata.

Ovakav zahtev se može ispuniti samo uvođenjem novog koncepta organizacije zemljoradnika- seljaka, agroindustrije i trgovine u poljoprivredi. Koncept će se oslanjati na specijalizovane zemljoradničke zadruge, koje će se u Valjevskom kraju rejonski tipizirati u zavisnosti od prirodnih uslova za proizvodnju hrane.

Tako će se u ravničarskim predelima organizovati specijalizovane zadruge za mlekarstvo i povrtarstvo, oslonjene na intenzivnu agrotehniku i korišćenje termalnih voda. U pobrđu bi se razvijale voćarske zadruge za proizvodnju, šljive, maline, višnje i drugih vrsta voća. Brdsko planinsko područje obuhvatale bi specijalizovane zadruge za proizvodnju mesa i planinskog bilja.

Novi koncept organizacije poljoprivredne proizvodnje pratiće proces istinske revitalizacije sela, pre svega u pravcu njegove duhovne, obrazovne i kulturne emancipacije. Zato svako selo – pored dobrih puteva, struje, vode, rešenih odvoda otpadnih voda, telefonskih veza, kao i objekata društvene infrastrukture, ambulante, škole, pošte, zadružne uprave, supermarketa – mora imati i odgovarajuće prostorije za ispunjenje kulturnih sadržaja.

NOVI KONCEPT ZADRUGARSTVA

Za uspešan razvoj poljoprivredne proizvodnje potrebna je nova organizacija seljaka u novim specijalizovanim zemljoradničkim zadrugama. Ove zadruge su **specijalizovane** sa stanovišta karaktera udruženih proizvođača. Stočari bi se udruživali u stočarske, proizvođači mleka u mlekarske, žitarica u žitničke zadruge itd. To je osnovna i primarna karakteristika novih zadruga.

Druga bitna karakteristika je **kvantifikacija vlasničkih odnosa** u zadruzi. Svaki zadrugar znao bi tačno sa koliko je imovine pristupio zadruzi i u skladu sa tim, sa koliko imovine raspolaže u zadruzi, što bi se u procesu registracije zadruge overilo sudskim putem i unelo u odgovarajuće državno pravne akte.

I treći osnovni princip organizovanja ovih zadruga je **dobrovoljnost**. U zadrugu se pristupa i istupa iz nje isključivo na osnovu slobodno izražene volje zadrugara, volje da ostvari sopstveni interes za organizovanom proizvodnjom. No, istini za volju, budući zadrugar pored dobre volje i odgovarajućih dobara za udruživanje, treba da ispuni i neke dodatne uslove, od kojih će važan biti onaj koji dokazuje njegovu osposobljenost za kvalitetnu poljoprivrednu proizvodnju. U tom smislu može se zahtevati da svaki zadrugar mora imati jednog člana domaćinstva koji je završio ili pohađa srednju poljoprivrednu školu.

S obzirom na činjenicu da su ovo specijalizovane zadruge, postoji mogućnost da jedan proizvođač (ako mu to mogućnosti dozvoljavaju) bude član više različitih zadruga.

Upravljanjem ovim zadrugama odvijace se direktno pod kontrolom zadrugara, te bi zaposleni u njima bili direktni izvršitelji volje vlasnika – zadrugara i njihovog upravnog odbora.

U skladu sa ovom novom organizacijom zadrugarstva seljaka – farmera, odvijao bi se i paralelan proces tranzicije – privatizacije gigantskih društvenih postrojenja u agrokombinatima. Specijalizovane zadruge treba da preuzmu 51 % nad vlasništvom agroindustrijskih postrojenja primarne proizvodnje i prerade (klanice, hladnjače, tovilišta, mrestilišta, mlekare, mlinova, silosi, staklenici itd.), dok bi ostalih 49 % bio podeljen između državnih fondova (19 %) i vaučera zaposlenih u kombinatima (30 %).

Ovakvom privatizacijom omogućilo bi se da se mere državnog protekcionizma u poljoprivredi koherentno i dosledno provode kroz ceo ciklus proizvodnje, jer bi se izbeglo današnje nedomaćinsko ponašanje agrokombinata, koji sredstva agrarnog budžeta uglavnom nenamenski koriste i troše bez ikakve odgovornosti za neposrednu poljoprivrednu proizvodnju. Drugo, uspostavljanje pravih vlasničkih odnosa u agroindustriji i njeno predavanje u ruke seljaku domaćinu, dovešće do povećanja svih ekonomskih parametara uspešnog rada – produktivnosti, efikasnosti, smanjenog utroška energije, racionalnosti u proizvodnji.